

Inspectie Overheidsinformatie en
Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Monitor gemeenten monumenten en archeologie 2019-2020

Benchmark

*Actueel overzicht van
de invulling van de
taken op het gebied
van erfgoed van alle
355 Nederlandse
gemeenten.*

*Lees meer over
beleid, uitvoering,
toezicht en handhaving.*

Over de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed

Een overheid die verantwoording kan afleggen. Erfgoed beschikbaar voor iedereen. Nu en in de toekomst. Dat is onze missie.

Wij zien toe op de toegankelijkheid van overheidsinformatie en op de zorgvuldige omgang met erfgoed. Wij kijken hoe de regels in de praktijk werken.

Inhoud

Inleiding	4
1. Archeologie	5
1.1. Archeologie - Beleid	5
1.1.1. Actualiteit beleid archeologie	5
1.1.2. Gemeentelijke voorschriften	5
1.2. Archeologie – Uitvoering	6
1.2.1. Personeel archeologie	6
1.2.2. Samenwerking	6
1.2.3. Goedkeuring Programma's van Eisen	7
1.2.4. Registratie vondstmeldingen	7
1.3. Archeologie - Toezicht en handhaving	8
1.3.1. Toezicht	8
1.3.2. Handhaving	8
2. Monumenten	9
2.1. Monumenten - Beleid	9
2.1.1. Actualiteit beleid monumenten	9
2.1.2. Actualiteit beleid beschermde stads- en dorpsgezichten	9
2.1.3. Structuurvisie	10
2.1.4. Gemeentelijke voorschriften	10
2.2. Monumenten – Uitvoering	11
2.2.1. Personeel monumenten	11
2.2.2. Samenwerking	11
2.2.3. Bouwhistorisch onderzoek	12
2.2.4. Deskundigheid adviescommissie	12
2.2.5. Mededeling aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	13
2.2.6. Duurzaamheid	13
2.3. Monumenten - Toezicht en handhaving	14
2.3.1. Toezicht	14
2.3.2. Handhaving	14
Bijlage vragenlijst 2019 - 2020	15

Inleiding

Deze benchmark gemeenten 2019-2020 geeft een actueel overzicht hoe er op hoofdlijnen invulling wordt gegeven aan erfgoedtaken door de Nederlandse gemeenten. De Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed bevraagt tweejaarlijks alle gemeenten op het gebied van archeologie en monumentenzorg¹. De vragen hebben betrekking op beleid, uitvoering en toezicht en handhaving.

Alle Nederlandse gemeenten (N = 355) hebben de vragenlijst 2019-2020 ingevuld. De respons is daarmee 100%. De vragen hebben betrekking op het gemeentelijk beleid, de uitvoering en toezicht en handhaving. De benchmark 2019-2020 is te vergelijken met de benchmark 2017-2018² die te vinden is op de website van de Inspectie. De data geven de inspectie input voor de vierjaarlijkse De Staat van Overheidsinformatie en Erfgoed³.

De Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed heeft, op basis van de beantwoording van een selectie gesloten vragen, een kleurenrapportage opgesteld. Hierin zijn de antwoorden, die de gemeenten hebben gegeven, gewaardeerd met de kleuren groen, geel, oranje of rood. Er is hierbij geen rekening gehouden met eventuele relaterende toelichtingen. Deze kleuren geven een indicatie van de taakuitvoering door de gemeenten. De kleurenrapportage kan dan ook niet worden gezien als een formele beoordeling door de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed.

In de bijlage is de vragenlijst van de monitor in zijn geheel opgenomen. Iedere gemeente heeft in december 2020 een individuele kleurenrapportage ontvangen die gebruikt kan worden als zelfevaluatie en als verantwoording aan de gemeenteraad. Een aantal gemeenten gebruikt de rapportage voor het interbestuurlijk toezicht door de provincie. In dit document worden de kleurindicaties getoond van alle gemeenten samen, de zogenaamde 'benchmark'. Zo is per onderwerp te zien welke kleuren de gemeenten tezamen hebben gescoord. De vragen en antwoorden van de monitor 2019-2020 per gemeente zal in het voorjaar van 2021 gepubliceerd worden op de website⁴ van de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed.

---

¹ 1 De vragenlijst is opgesteld in samenwerking met het ministerie van OCW en in afstemming met o.a. de Federatie Grote Monumentengemeenten, de Vereniging Nederlandse Gemeenten en het Interprovinciale Overleg.

² <https://www.inspectie-oe.nl/publicaties/publicatie/2019/o1/16/monitor-erfgoedinspectie-monumenten-en-archeologie-2017-2018-benchmark-gemeenten>

³ <https://www.inspectie-oe.nl/actueel/nieuws/2020/05/14/publicatie-staat-van>

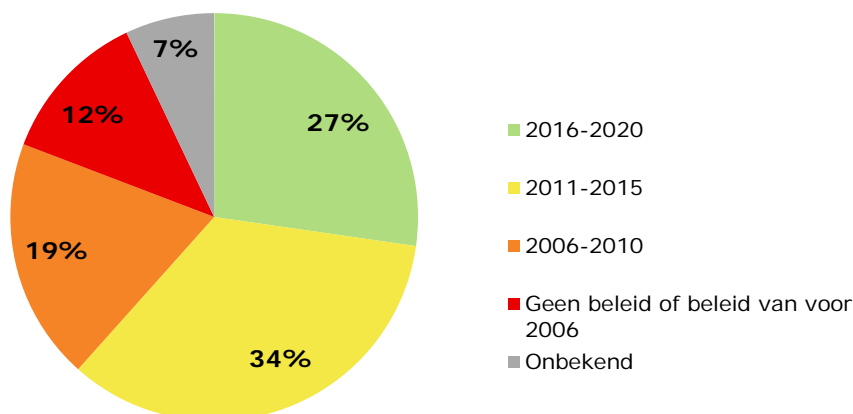
⁴ <https://www.inspectie-oe.nl>

1. Archeologie

1.1. Archeologie - Beleid

Een gemeente die het beleid op het terrein van archeologie regelmatig actualiseert, maakt daarmee duidelijk hoe zij met haar archeologisch erfgoed omgaat. Dat is zowel een waarborg voor het beheer van het erfgoed, als ook een manier om aan inwoners en gemeenteraad verantwoording af te leggen en een visie uit te dragen over het archeologisch erfgoed.

1.1.1. Actualiteit beleid archeologie (N=355)

III.A.1 Heeft de gemeente beleid vastgesteld voor archeologie?
III.A.1.1 Wanneer is dit beleid (voor het laatst) vastgesteld?

1.1.2. Gemeentelijke voorschriften (N=355)

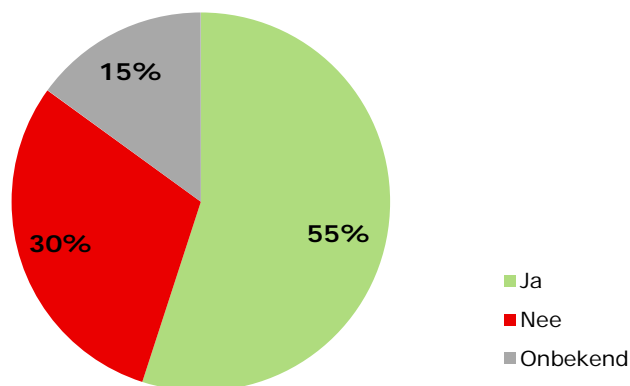
III.A.2 Is bij het vaststellen of herzien van bestemmingsplannen na 1 januari 2018 rekening gehouden met de in de grond aanwezige, dan wel te verwachten monumenten (archeologie)?

III.A.2.1 Worden de archeologische bepalingen in de bestemmingsplannen uitgewerkt via voorschriften bij: omgevingsvergunning voor bouwactiviteiten; omgevingsvergunning voor sloopactiviteiten; omgevingsvergunning voor aanlegactiviteiten; anders

1.2. Archeologie – Uitvoering

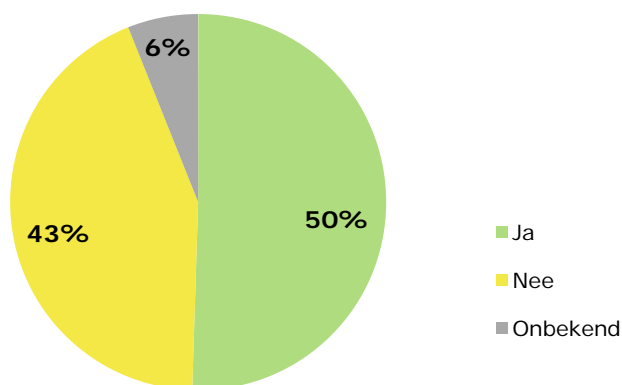
De processen, die binnen de gemeente zijn geïmplementeerd teneinde het beheer van de archeologie te waarborgen, moeten zorgvuldig en doelmatig verlopen. Hierdoor heeft de gemeente overzicht en inzicht in de staat van haar erfgoed en kunnen maatregelen genomen worden indien risico's zich voordoen.

1.2.1. Personeel archeologie (N=355)

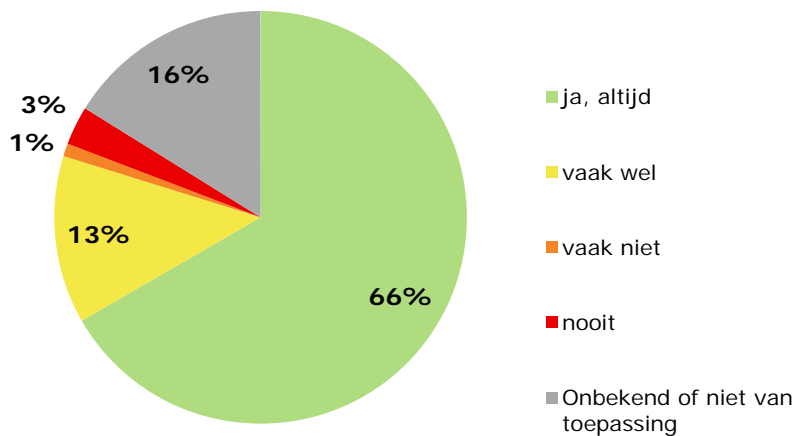
III.B.2 Is er voldoende personeel beschikbaar voor de taakuitvoering op het gebied van archeologie?

1.2.2. Samenwerking (N=355)

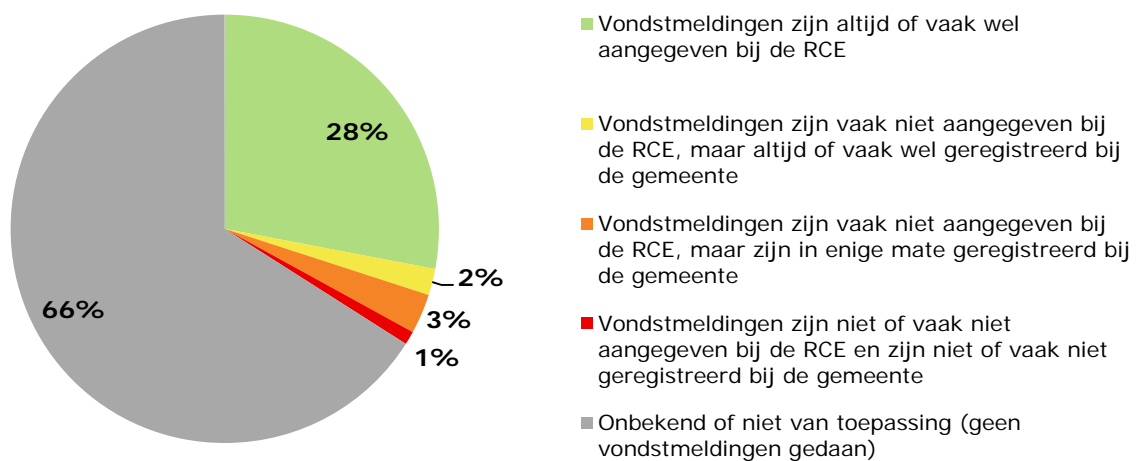
III.B.4 Werkt de gemeente voor archeologie samen met andere gemeente(n)?

1.2.3. Goedkeuring Programma's van Eisen (PvE's) (N=355)

III.C.1 Heeft de gemeente de afgelopen twee jaar programma's van eisen beoordeeld voor archeologisch onderzoek?

1.2.4. Registratie vondstmeldingen (N=355)

III.C.2 Zijn er de afgelopen twee jaar meldingen van vondsten bij de gemeente gedaan?

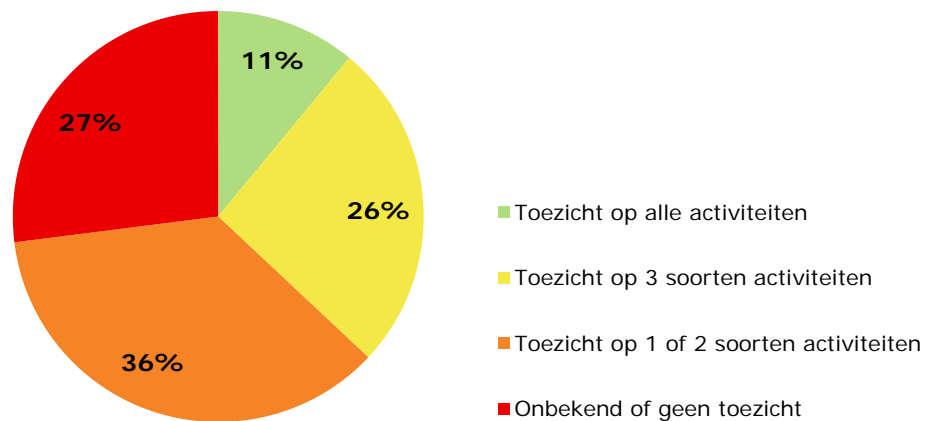
III.C.2.1 Zijn deze vondsten door de gemeente gemeld aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) via het vondstmeldingsformulier van Archis?

III.C.2.2 Houdt de gemeente de vondstmeldingen (ook) bij in een eigen administratie?

1.3. Archeologie - Toezicht en handhaving

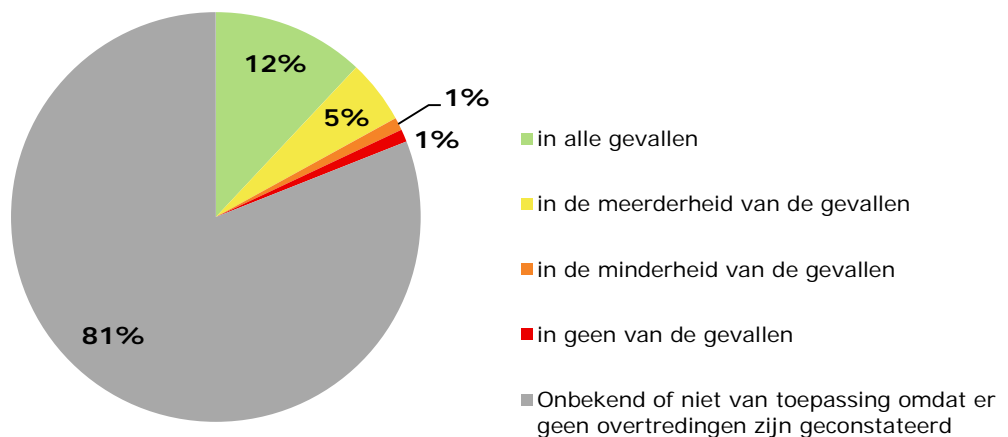
Door deskundig toezicht op het gebied van archeologie, kunnen mogelijke overtredingen tijdig geconstateerd worden en kan de gemeente optreden als handhaver ter bescherming van het archeologie.

1.3.1. Toezicht (N=355)

III.D.2 Houdt de gemeente toezicht op: graafactiviteit op terreinen met een dubbelbestemming archeologie en/of archeologische rijksmonumenten; de naleving van archeologische voorschriften bij een omgevingsvergunning; de naleving van het algemene opgravingsverbod; de naleving van het metaaldetectieverbod

1.3.2. Handhaving (N=355)

III.D.4 In hoeverre heeft de gemeente de afgelopen twee jaar opgetreden tegen de geconstateerde overtreding(en)?

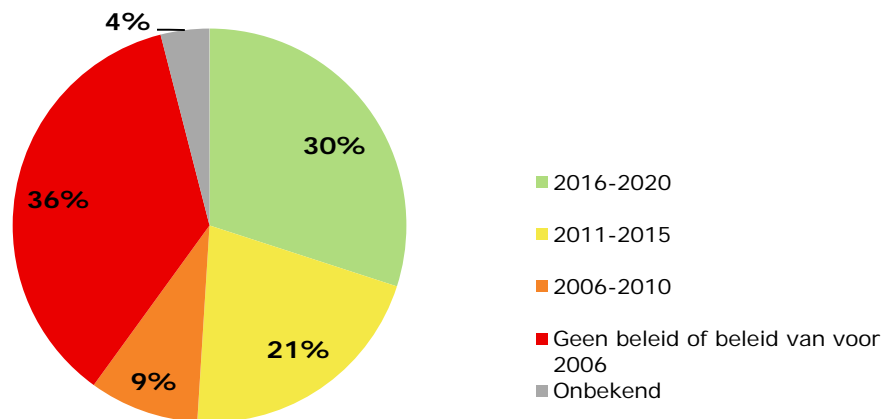

2. Monumenten

2.1. Monumenten - Beleid

Een gemeente die het beleid op het terrein monumenten en beschermde gezichten regelmatig actualiseert, maakt daarmee duidelijk hoe zij met haar erfgoed omgaat. Dat is zowel een waarborg voor het beheer van het erfgoed, als ook een manier om aan inwoners en gemeenteraad verantwoording af te leggen en een visie uit te dragen over het erfgoed.

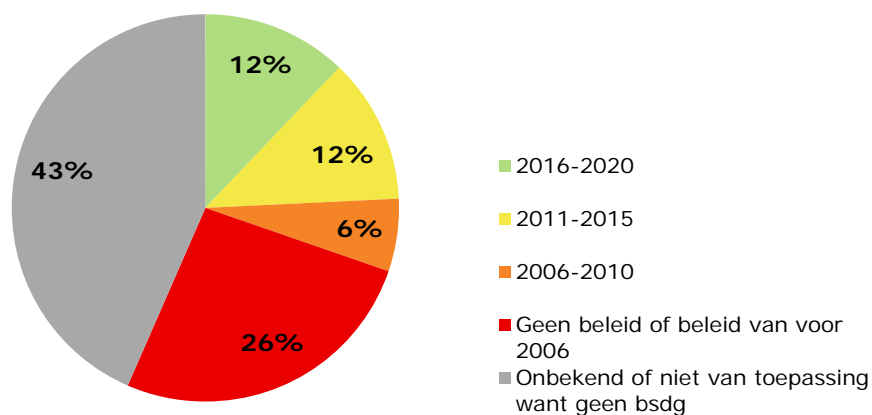
2.1.1. Actualiteit beleid monumenten (N=355)

II.A.1 Heeft de gemeente beleid vastgesteld voor gebouwde en/of groene monumenten?

II.A.1.1 Wanneer is dit beleid (voor het laatst) vastgesteld?

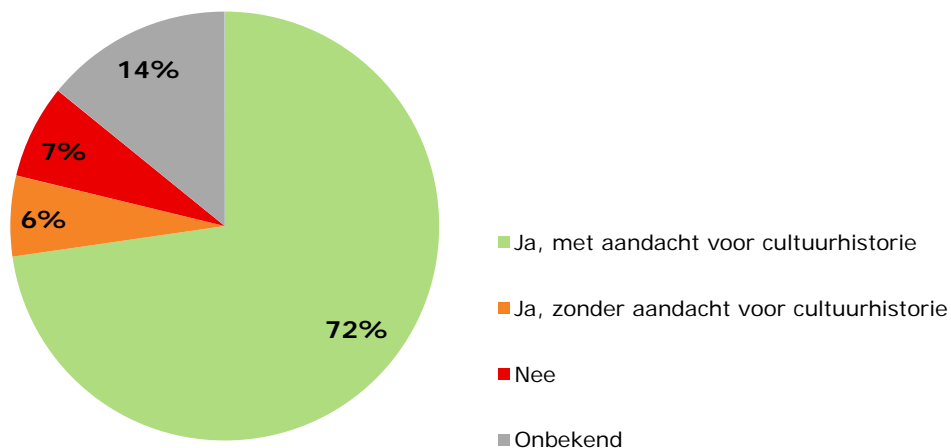
2.1.2. Actualiteit beleid beschermde stads- en dorpsgezichten (N=355)

II.A.2 Heeft de gemeente beleid vastgesteld voor beschermde stads- en dorpsgezichten?

II.A.2.1 Wanneer is dit beleid (voor het laatst) vastgesteld?

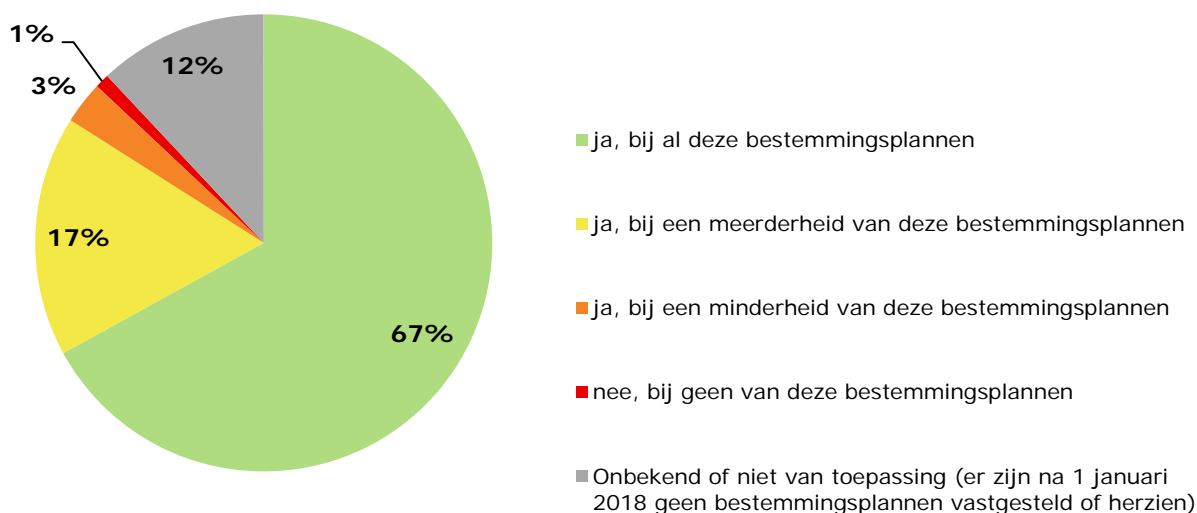
2.1.3. Structuurvisie (N=355)

II.A.4 Beschikt de gemeente over een of meer gemeentelijke structuurvisie(s) (op grond van Wro, art. 2.1)?

II.A.4.1 Wordt er in deze structuurvisie(s) aandacht besteed aan de cultuurhistorie en/of het cultureel erfgoed?

2.1.4. Gemeentelijke voorschriften (N=355)

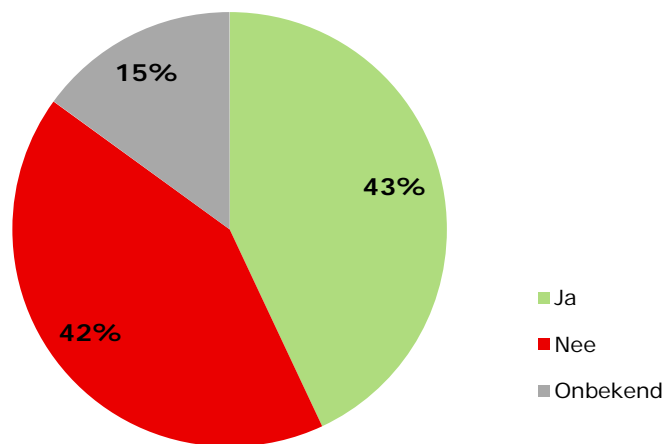

II.A.5 Is bij het vaststellen of herzien van bestemmingsplannen na 1 januari 2018 rekening gehouden met gebouwde monumenten en/of beschermde gezichten?

2.2. Monumenten – Uitvoering

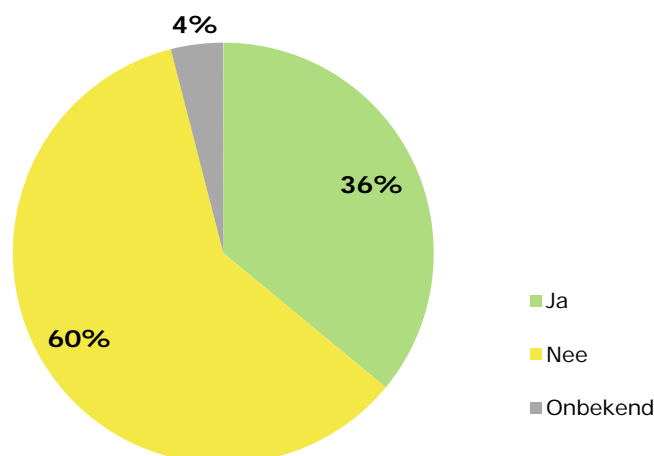
De processen, die binnen de gemeente zijn geïmplementeerd teneinde het beheer van het erfgoed te waarborgen, moeten zorgvuldig en doelmatig verlopen. Hierdoor heeft de gemeente overzicht en inzicht in de staat van haar erfgoed en kunnen maatregelen genomen worden indien risico's zich voordoen.

2.2.1. Personeel monumenten (N=355)

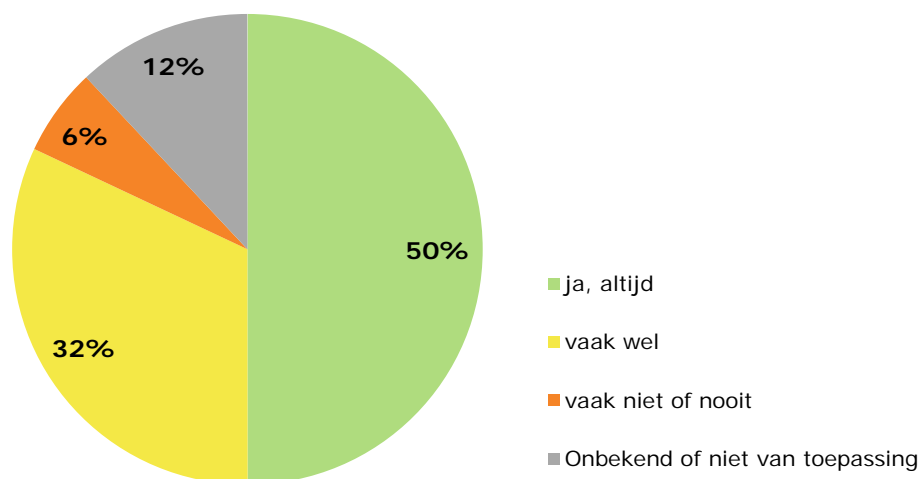
II.B.3 Is er voldoende personeel beschikbaar voor de taakuitvoering op het gebied van monumenten en/of beschermde gezichten?

2.2.2. Samenwerking (N=355)

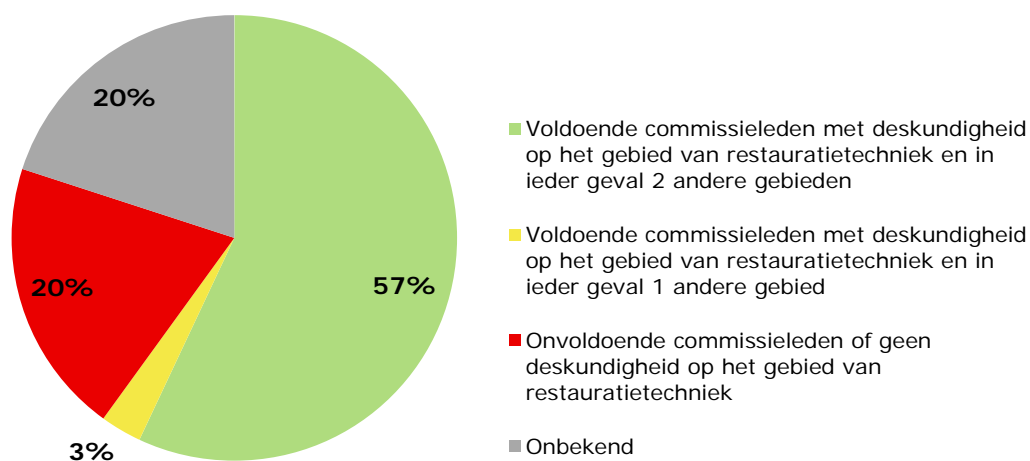
II.B.5 Werkt de gemeente voor monumenten en/of beschermde gezichten samen met (een) andere gemeente(n)?

2.2.3. Bouwhistorisch onderzoek (N=355)

II.C.1 Maakt de gemeente bij ingrepen van belang aan een rijksmonument, zoals een restauratie of een grote wijziging, de afweging of bouwhistorisch (voor)onderzoek nodig is?

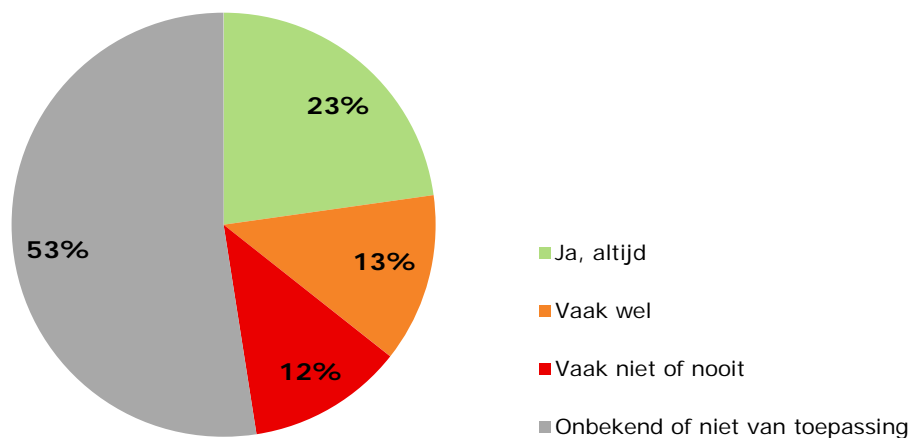
2.2.4. Deskundigheid adviescommissie (N=355)

II.C.3.1 Hoeveel leden in de adviescommissie zijn deskundig op het gebied van monumenten en/of beschermde gezichten?

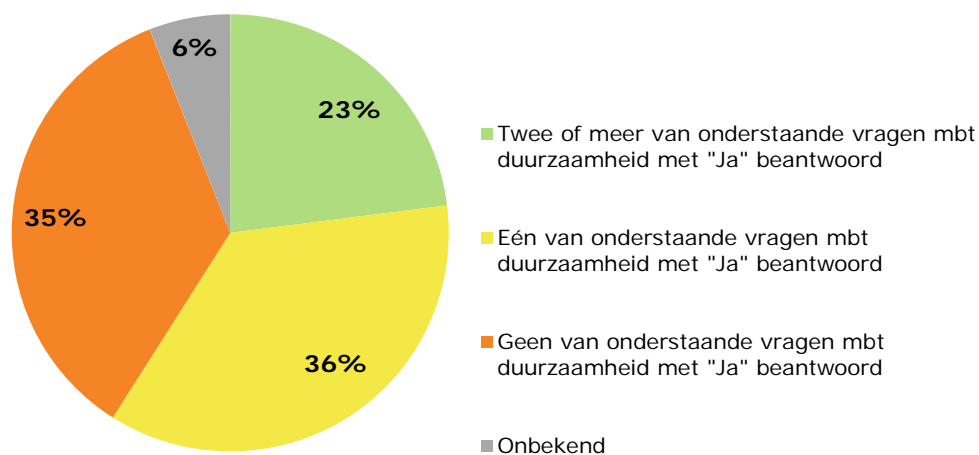
III.C.3.2 Waaruit bestaat de deskundigheid van de leden van de adviescommissie?

2.2.5. Mededeling aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (N=355)

III.C.4.2 Doet de gemeente mededeling van elk definitief besluit aangaande rijksmonumenten aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE)?

2.2.6. Duurzaamheid (N=355)

IV.D.4 Heeft de gemeente beleid vastgesteld voor het verduurzamen van gebouwde monumenten?

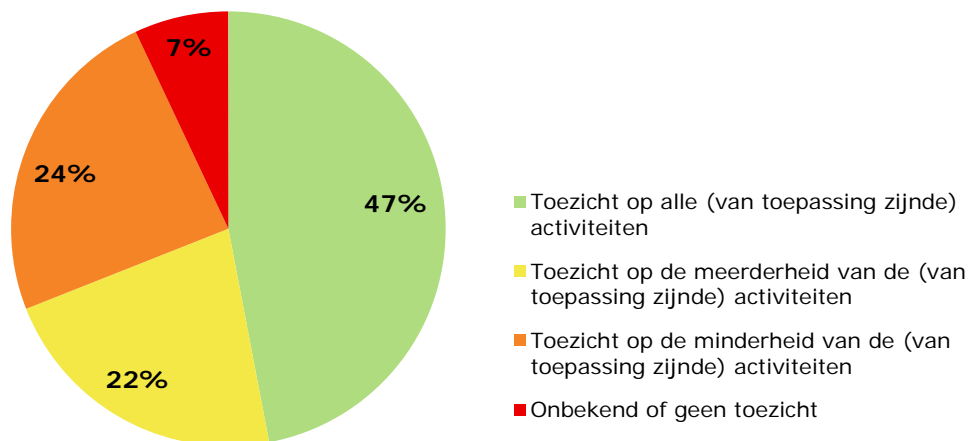
IV.D.5 Verstrekt de gemeente subsidies en/of leningen voor het verduurzamen van gebouwde monumenten?

IV.D.6 Geeft de gemeente voorlichting aan eigenaren over het verduurzamen van hun gebouwde monumenten?

2.3. Monumenten - Toezicht en handhaving

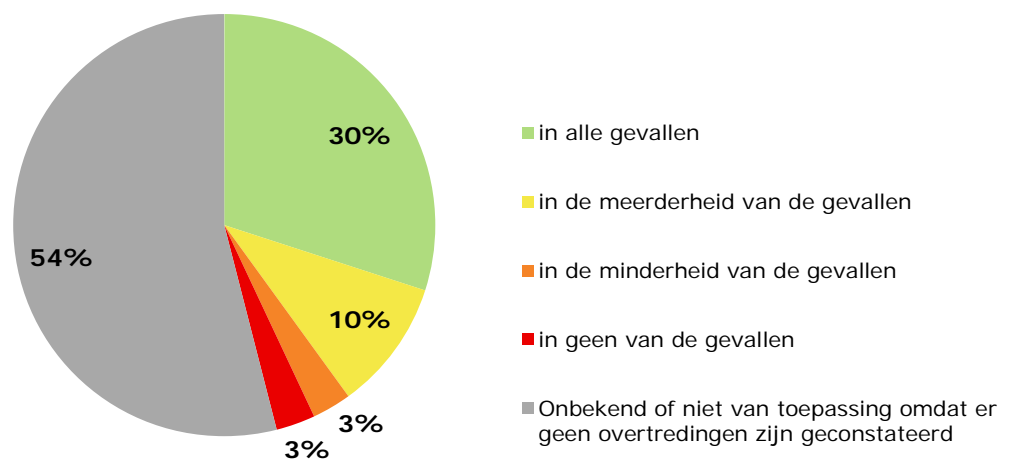
Door deskundig toezicht op het gebied van de monumentenzorg, kunnen mogelijke overtredingen tijdig geconstateerd worden en kan de gemeente optreden als handhaver ter bescherming van het erfgoed.

2.3.1. Toezicht (N=355)

II.D.2 Houdt de gemeente toezicht op: De naleving van de omgevingsvergunning bij restauraties of wijzigingen van monumenten; De correcte toepassing van vergunningvrij bouwen aan monumenten; Bouwen of slopen binnen beschermd gezichten; Vernielen of beschadigen rijksmonumenten; De instandhoudingsplicht.

2.3.2. Handhaving (N=355)

II.D.5 In hoeverre heeft de gemeente de afgelopen twee jaar opgetreden tegen de geconstateerde overtreding(en)?

Bijlage vragenlijst

Monitor gemeenten monumenten en archeologie 2019 – 2020

I. Cijfers - Aantallen monumenten *peildatum nu

- I.A.1.1 Kunt u onderstaande gegevens actualiseren* rijksmonumenten gebouwd/groen?
- I.A.1.2 Kunt u onderstaande gegevens actualiseren* rijksbeschermdde stads- en dorpsgezichten?
- I.A.1.3 Kunt u onderstaande gegevens actualiseren* archeologische rijksmonumenten?
- I.A.1.4 Kunt u onderstaande gegevens actualiseren* gemeentelijke monumenten gebouwd/groen?
- I.A.1.5 Kunt u onderstaande gegevens actualiseren* gemeentelijke beschermdde stads- en dorpsgezichten?
- I.A.1.6 Kunt u onderstaande gegevens actualiseren* gemeentelijke archeologische monumenten?
- I.A.2 Hieronder heeft u de mogelijkheid een toelichting te geven op bovenstaande tabel.

II. MONUMENTEN

II.A Gemeentelijk beleid en voorschriften

- II.A.1 Heeft de gemeente beleid vastgesteld voor gebouwde en/of groene monumenten?
  - II.A.1.1 Wanneer is dit beleid (voor het laatst) vastgesteld?
  - II.A.1.2 Tot wanneer geldt dit beleid?
- II.A.2 Heeft de gemeente beleid vastgesteld voor beschermdde stads- en dorpsgezichten?
  - II.A.2.1 Wanneer is dit beleid (voor het laatst) vastgesteld?
  - II.A.2.2 Tot wanneer geldt dit beleid?
- II.A.3 Heeft de gemeente beleid ontwikkeld voor de instandhoudings- en/of onderhoudsplicht?
- II.A.4 Beschikt de gemeente over een of meer gemeentelijke structuurvisie(s) (op grond van Wro, art. 2.1)?
  - II.A.4.1 Wordt er in deze structuurvisie(s) aandacht besteed aan de cultuurhistorie en/of het cultureel erfgoed?
- II.A.5 Is bij het vaststellen of herzien van bestemmingsplannen na 1 januari 2018 rekening gehouden met gebouwde monumenten en/of beschermdde gezichten?
- II.A.6 Beschikt de gemeente over een erfgoedverordening c.q. een monumentenverordening?
  - II.A.6.1 Wanneer is de verordening (voor het laatst) vastgesteld?
- II.A.7 Heeft de gemeente een cultuurhistorische waardenkaart?
  - II.A.7.1 Wanneer is deze (voor het laatst) vastgesteld?
  - II.A.7.2 Welke van de onderstaande cultuurhistorische waarden worden daarbij betrokken?
- II.A.8 Wordt er op een andere manier door de gemeente aandacht besteed aan cultuurhistorische waarden?
  - II.A.8.1 Op welke (andere) wijze wordt er door de gemeente aandacht besteed aan de cultuurhistorische waarden?
- II.A.9 Hieronder heeft u de mogelijkheid een toelichting te geven op één of meer van de in de vragengroep gegeven antwoorden.

II.B Organisatie en personeel

- II.B.1.1 Hoeveel fte heeft de gemeente bij benadering beschikbaar voor monumenten en/of beschermdde stads- en dorpsgezichten? Totaal
- II.B.1.2 Hoeveel fte heeft de gemeente bij benadering beschikbaar voor monumenten en/of beschermdde stads- en dorpsgezichten? Beleid
- II.B.1.3 Hoeveel fte heeft de gemeente bij benadering beschikbaar voor monumenten en/of beschermdde stads- en dorpsgezichten? Uitvoering
- II.B.1.4 Hoeveel fte heeft de gemeente bij benadering beschikbaar voor monumenten en/of beschermdde stads- en dorpsgezichten? Toezicht
- II.B.2 Over welke deskundigheid op het gebied van monumenten en/of beschermdde gezichten beschikt de gemeente voor de uitvoering van vergunningverlenende taken en het maken van beleid?
  - II.B.2.1 Hoeveel personen binnen de gemeente beschikken over deze deskundigheid?
- II.B.3 Is er voldoende personeel beschikbaar voor de taakuitvoering op het gebied van monumenten en/of beschermdde gezichten?
  - II.B.3.1 Aan welke taken op het gebied van monumenten en/of beschermdde gezichten komt de gemeente onvoldoende toe?

- II.B.4 Is er de afgelopen twee jaar in de gemeente bezuinigd op het gebied van monumenten en/of beschermde gezichten?
- II.B.4.1 Waarop is in de gemeente bezuinigd op het gebied van monumenten en/of beschermde gezichten?
- II.B.5 Werkt de gemeente voor monumenten en/of beschermde gezichten samen met (een) andere gemeente(n)?
- II.B.5.1 Op welke onderdelen werkt de gemeente voor monumenten en/of beschermde gezichten samen met andere gemeenten?
- II.B.6 Hoe vaak deed de gemeente de afgelopen 12 maanden voor monumenten en/of beschermde gezichten een beroep op het provinciale steunpunt?
- II.B.6.1 Waarvoor deed de gemeente een beroep op het provinciale steunpunt?
- II.B.7 Maakt de gemeente op het gebied monumenten en/of beschermde gezichten gebruik van een regionale omgevingsdienst (RUD)?
- II.B.7.1 Voor welke taken maakt de gemeente gebruik van een omgevingsdienst (RUD)?
- II.B.7.2 Overlegt de gemeente (als opdrachtgever) met de omgevingsdienst (als opdrachtnemer) over de uitvoering van de taken op het gebied van monumenten en/of beschermde gezichten?
- II.B.7.3 Met welke frequentie vindt dit overleg plaats?
- II.B.8 Hieronder heeft u de mogelijkheid een toelichting te geven op één of meer van de in de vragengroep gegeven antwoorden.

II.C Uitvoering

- II.C.1 Maakt de gemeente bij ingrepen van belang aan een rijksmonument, zoals een restauratie of een grote wijziging, de afweging of bouwhistorisch (voor)onderzoek nodig is?
- II.C.2 Hoe vaak vindt daadwerkelijk bouwhistorisch (voor)onderzoek plaats bij een restauratie of wijziging van een rijksmonument?
- II.C.2.1 Hoe waardeert de gemeente over het algemeen de kwaliteit van dat bouwhistorisch onderzoek?
- II.C.3 Welk type commissie adviseert de gemeente over restauratie- of wijzigingsplannen voor monumenten en/of beschermde gezichten?
- II.C.3.1 Hoeveel leden in de commissie zijn deskundig op het gebied van monumenten en/of beschermde gezichten?
- II.C.3.2 Waaruit bestaat de deskundigheid van de leden van de commissie?
- II.C.3.3 Hoe waardeert de gemeente over het algemeen de adviezen van de commissie op het gebied van monumenten en/of beschermde gezichten?
- II.C.4 Hoeveel aanvragen voor een omgevingsvergunning voor het wijzigen van een rijksmonument heeft de gemeente de afgelopen twee jaar gekregen?
- II.C.4.1 Bij hoeveel van deze aanvragen is een vergunning verleend?
- II.C.4.2 Doet de gemeente mededeling van elk definitief besluit aangaande rijksmonumenten aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE)?
- II.C.5 Maakt de gemeente in haar rol als opdracht gevende eigenaar van monumenten gebruik van de uitvoeringsrichtlijnen (URL) voor instandhoudingswerkzaamheden van Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumenten (ERM)?
- II.C.6 Schrijft de gemeente vanuit haar rol als vergunningverlener voor monumenten gebruik van de uitvoeringsrichtlijnen (URL) voor instandhoudingswerkzaamheden van Stichting ERM voor?
- II.C.7 Hieronder heeft u de mogelijkheid een toelichting te geven op één of meer van de in de vragengroep gegeven antwoorden.

II.D Toezicht en handhaving

- II.D.1 Beschikt uw gemeente over een vastgesteld Uitvoeringsprogramma Handhaving, zoals bedoeld in artikel 7.3 van het Besluit omgevingsrecht (Bor)?
- II.D.1.2 Maakt toezicht en handhaving op monumenten en/of beschermde gezichten onderdeel uit van het Uitvoeringsprogramma?
- II.D.1.3 Welke vastgestelde prioriteit hebben het toezicht en de handhaving op monumenten en/of beschermde gezichten in het Uitvoeringsprogramma?
- II.D.2.1 Houdt de gemeente toezicht op: De naleving van de omgevingsvergunning bij restauraties of wijzigingen van monumenten
- II.D.2.2 Houdt de gemeente toezicht op: De correcte toepassing van vergunningvrij bouwen aan monumenten
- II.D.2.3 Houdt de gemeente toezicht op: Bouwen of slopen binnen beschermde gezichten
- II.D.2.4 Houdt de gemeente toezicht op: Vernielen of beschadigen rijksmonumenten
- II.D.2.5 Houdt de gemeente toezicht op: De instandhoudingsplicht
- II.D.2.6 Op welke wijze gebeurt dit? Vink aan wat van toepassing is:
- II.D.3.1 Bezit(ten) degene(n) die toezicht houdt/houden op monumenten en/of beschermde gezichten over deskundigheid op het gebied van: architectuurhistorie

- II.D.3.2 Bezit(ten) degene(n) die toezicht houdt/houden op monumenten en/of beschermd gezichten over deskundigheid op het gebied van: bouwhistorie
- II.D.3.3 Bezit(ten) degene(n) die toezicht houdt/houden op monumenten en/of beschermd gezichten over deskundigheid op het gebied van: bouwtechniek
- II.D.3.4 Bezit(ten) degene(n) die toezicht houdt/houden op monumenten en/of beschermd gezichten over deskundigheid op het gebied van: restauratietechniek
- II.D.4.1 Hoe vaak (bij benadering) heeft de gemeente de afgelopen twee jaar de volgende overtredingen geconstateerd? Restauraties of wijzigingen van monumenten in afwijking van omgevingsvergunning
- II.D.4.2 Hoe vaak (bij benadering) heeft de gemeente de afgelopen twee jaar de volgende overtredingen geconstateerd? Onjuiste toepassing van vergunningsvrije wijzigingen van monumenten
- II.D.4.3 Hoe vaak (bij benadering) heeft de gemeente de afgelopen twee jaar de volgende overtredingen geconstateerd? Illegaal bouwen of slopen binnen beschermd gezichten
- II.D.4.4 Hoe vaak (bij benadering) heeft de gemeente de afgelopen twee jaar de volgende overtredingen geconstateerd? Vernielen of beschadigen rijksmonumenten
- II.D.4.5 Hoe vaak (bij benadering) heeft de gemeente de afgelopen twee jaar de volgende overtredingen geconstateerd? Niet voldoen aan de instandhoudingsplicht
- II.D.4.6 Op welke manier(-en) zijn deze overtredingen bij monumenten geconstateerd?
- II.D.5 In hoeverre heeft de gemeente de afgelopen twee jaar opgetreden tegen de geconstateerde overtreding(en)?
- II.D.5.1 Op welke manier heeft de gemeente opgetreden tegen restauraties of wijzigingen van rijksmonumenten in afwijking van omgevingsvergunning?
- II.D.5.2 Op welke manier heeft de gemeente opgetreden tegen onjuiste toepassing(en) van vergunningvrij bouwen aan monumenten?
- II.D.5.3 Op welke manier heeft de gemeente opgetreden tegen illegaal bouwen of slopen binnen beschermd gezichten?
- II.D.5.4 Op welke manier heeft de gemeente opgetreden tegen het vernielen of beschadigen van rijksmonumenten?
- II.D.5.5 Op welke manier heeft de gemeente opgetreden tegen het niet voldoen aan de instandhoudingsplicht?
- II.D.5.6 Wat is de reden dat in (sommige) gevallen NIET is opgetreden tegen de geconstateerde overtreding(en)?
- II.D.6 Hieronder heeft u de mogelijkheid een toelichting te geven op één of meer van de in de vragengroep gegeven antwoorden.

II.E Leegstand en brandveiligheid monumenten

- II.E.1 Is er sprake van leegstand van rijksmonumenten in de gemeente?
- II.E.1.1 Hoeveel rijksmonumenten staan er (bij benadering) momenteel leeg in de gemeente?
- II.E.2 Hoeveel rijksmonumenten in de gemeente zijn langdurig verwaarloosd?
- II.E.2.1 Hoeveel van deze rijksmonumenten zijn zo ernstig verwaarloosd dat het voortbestaan van het monument/de monumentale waarden in gevaar is/zijn?
- II.E.2.2 Wat zijn de belangrijkste oorzaken van de verwaarlozing/het verval?
- II.E.2.3 Kunt u hieronder de monumentnummers van de langdurig verwaarloosde monumenten invullen?
- II.E.3 Is er sprake van leegstand van gemeentelijke monumenten in de gemeente?
- II.E.3.1 Hoeveel gemeentelijke monumenten staan er (bij benadering) momenteel leeg in de gemeente?
- II.E.3.2 Hoeveel monumenten (zowel rijksmonumenten als gemeentelijke monumenten) staan er (bij benadering) momenteel leeg in de gemeente, per categorie?:
- II.E.4 Beschikt de gemeente over een register, waarin wordt bijgehouden welke gebouwen leeg staan?
- II.E.4.1 Wordt in dit (leegstands)register bijgehouden of het gaat om rijksmonumenten en/of gebouwen in het rijksbeschermd gezicht?
- II.E.5 Draagt de gemeente actief bij aan het voorkomen van de leegstand van monumenten en/of gebouwen in beschermd gezichten?
- II.E.5.1 Op welke wijze draagt de gemeente bij aan het voorkomen van de leegstand van monumenten en/of gebouwen in beschermd gezichten? (meerdere antwoorden mogelijk)
- II.E.5.2 Wat is de reden dat de gemeente niet actief bijdraagt aan het voorkomen van de leegstand van monumenten en/of gebouwen in beschermd gezichten?
- II.E.6 In hoeverre is de gemeente actief met betrekking tot de brandveiligheid van monumenten?
- II.D.7 Hieronder heeft u de mogelijkheid een toelichting te geven op één of meer van de in de vragengroep gegeven antwoorden.

III. ARCHEOLOGIE

III.A Gemeentelijk beleid en voorschriften

- III.A.1 Heeft de gemeente beleid vastgesteld voor archeologie?
- III.A.1.2 Tot wanneer geldt dit beleid?
- III.A.1.3 Zijn in het gemeentelijke archeologiebeleid ook de waterbodems opgenomen?
- III.A.2 Is bij het vaststellen of herzien van bestemmingsplannen na 1 januari 2018 rekening gehouden met de in de grond aanwezige, dan wel te verwachten monumenten (archeologie)?
  - III.A.2.1 Worden de archeologische bepalingen in de bestemmingsplannen uitgewerkt via voorschriften bij:
  - III.A.2.2 Is bij het vaststellen of herzien van bestemmingsplannen na 1 januari 2018, die (mede) waterbodems omvatten, rekening gehouden met archeologie bij de bestemming van de waterbodem?
- III.A.3 Zijn de archeologische rijksmonumenten opgenomen in de bestemmingsplannen?
- III.A.4 Beschikt de gemeente over een archeologieverordening of een archeologie paragraaf in een erfgoedverordening?
  - III.A.4.1 Heeft de gemeente bepalingen voor archeologie in waterbodems vastgelegd in een verordening?
- III.A.5 Heeft de gemeente voor haar grondgebied, of een gedeelte daarvan, een verbod op het gebruik van metaaldetectoren ingesteld?
- III.A.6 Heeft de gemeente voor haar wateren, of een gedeelte daarvan, een verbod op magneetvissen ingesteld?
- III.A.7 Heeft de gemeente een archeologische waarden- en verwachtingskaart?
  - III.A.7.1 Wanneer is deze (voor het laatst) vastgesteld?
  - III.A.7.2 Zijn in de gemeentelijke waardenkaart archeologische (verwachtings-)waarden van waterbodems opgenomen?
- III.A.8 Hieronder heeft u de mogelijkheid een toelichting te geven op één of meer van de in de vragengroep gegeven antwoorden.

III.B Organisatie en personeel

- III.B.1.1 Hoeveel fte heeft de gemeente bij benadering beschikbaar voor archeologie? Totaal
- III.B.1.1 Hoeveel fte heeft de gemeente bij benadering beschikbaar voor archeologie? Beleid
- III.B.1.1 Hoeveel fte heeft de gemeente bij benadering beschikbaar voor archeologie? Uitvoering
- III.B.1.1 Hoeveel fte heeft de gemeente bij benadering beschikbaar voor archeologie? Toezicht
- III.B.2 Is er voldoende personeel beschikbaar voor de taakuitvoering op het gebied van archeologie?
  - III.B.2.1 Aan welke taken op het gebied van archeologie komt de gemeente niet meer (voldoende) toe?
- III.B.3 Is er de afgelopen twee jaar in de gemeente bezuinigd op het gebied van archeologie?
  - III.B.3.1 Waarop is in de gemeente bezuinigd op het gebied van archeologie?
- III.B.4 Werkt de gemeente voor archeologie samen met andere gemeente(n)?
  - III.B.4.1 Op welke onderdelen werkt de gemeente voor archeologie samen met andere gemeenten?
- III.B.5 Hoe vaak deed de gemeente de afgelopen 12 maanden voor archeologie een beroep op het provinciale steunpunt?
  - III.B.5.1 Waarvoor deed de gemeente een beroep op het steunpunt?
- III.B.6 Maakt de gemeente op het gebied van archeologie gebruik van een regionale omgevingsdienst (RUD)?
  - III.B.6.1 Voor welke taken op het gebied van archeologie maakt de gemeente gebruik van een omgevingsdienst (RUD)?
- III.B.7 Hieronder heeft u de mogelijkheid een toelichting te geven op één of meer van de in de vragengroep gegeven antwoorden.

III. Themavragen Kwaliteitscriteria 2.2. voor vergunningverlening, toezicht en handhaving

- III.T.1. Is de gemeente bekend met de 'Kwaliteitscriteria. Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving krachtens de Wabo', zoals opgesteld door het IPO en de VNG?
- III.T.2. Is de gemeente bekend met de actualisatie van deze kwaliteitscriteria naar versie 2.2 (juli 2019)?
- III.T.3. Past de gemeente de 'Kwaliteitscriteria. Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving krachtens de Wabo' voor archeologie toe?
  - III.T.3.1 Welke kwaliteitscriteria (versie 2.1) worden toegepast?
  - III.T.3.2 Welke kwaliteitscriteria (versie 2.2) worden toegepast?

- III.T.3.3 Welke eigen kwaliteitscriteria worden toegepast?
- III.T.3.4 Op welke wijze voorziet de gemeente in de kwaliteitscriteria?
- III.T.3.5 Wat is de reden dat de gemeente geen kwaliteitscriteria toepast?
- III.T.4 U heeft aangegeven dat de gemeente de 'Kwaliteitscriteria. Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving krachtens de Wabo' niet toepast of er niet mee bekend is. Is de gemeente bereid samen te werken met andere gemeenten om hier wel aan te gaan voldoen?
- III.T.5 Hieronder heeft u de mogelijkheid een toelichting te geven op één of meer van de in deze vragengroep gegeven antwoorden.

III.C Uitvoering

- III.C.1 Heeft de gemeente de afgelopen twee jaar programma's van eisen beoordeeld voor archeologisch onderzoek?
  - III.C.1.1 Door wie worden deze programma's van eisen beoordeeld?
- III.C.2 Zijn er de afgelopen twee jaar meldingen van vondsten bij de gemeente gedaan?
  - III.C.2.1 Zijn deze vondsten door de gemeente gemeld aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) via het vondstmeldingsformulier van Archis?
  - III.C.2.2 Houdt de gemeente de vondstmeldingen (ook) bij in een eigen administratie?
- III.C.3 Hieronder heeft u de mogelijkheid een toelichting te geven op één of meer van de in de vragengroep gegeven antwoorden.

III.D Toezicht en handhaving

- III.D.1 Beschikt uw gemeente over een vastgesteld Uitvoeringsprogramma Handhaving, zoals bedoeld in artikel 7.3 van het Besluit omgevingsrecht (Bor)?
- III.D.1.2 Maakt toezicht en handhaving op archeologie onderdeel uit van het 'Uitvoeringsprogramma Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)'?
- III.D.1.3 Welke vastgestelde prioriteit hebben toezicht en handhaving op archeologie in het Uitvoeringsprogramma?
- III.D.2.1 Houdt de gemeente toezicht op: graafactiviteit op terreinen met een dubbelbestemming archeologie en/of archeologische rijksmonumenten
- III.D.2.2 Houdt de gemeente toezicht op: de naleving van archeologische voorschriften bij een omgevingsvergunning
- III.D.2.3 Houdt de gemeente toezicht op: de naleving van het algemene opgravingsverbod
- III.D.2.4 Houdt de gemeente toezicht op: de naleving van het metaaldetectieverbod
- III.D.2.5 Op welke wijze gebeurt dit?
- III.D.3.1 Hoe vaak (bij benadering) heeft de gemeente de afgelopen twee jaar de volgende overtredingen geconstateerd? Niet-vergunde werkzaamheden op een terrein met dubbelbestemming archeologie of op een archeologisch rijksmonument
- III.D.3.2 Hoe vaak (bij benadering) heeft de gemeente de afgelopen twee jaar de volgende overtredingen geconstateerd? Niet-naleving van archeologische voorschriften bij een omgevingsvergunning
- III.D.3.3 Hoe vaak (bij benadering) heeft de gemeente de afgelopen twee jaar de volgende overtredingen geconstateerd? Overtreding van het algemene opgravingsverbod
- III.D.3.4 Hoe vaak (bij benadering) heeft de gemeente de afgelopen twee jaar de volgende overtredingen geconstateerd? Overtreding van het metaaldetectieverbod
- III.D.3.5 Op welke manier is/zijn de(ze) overtreding(en) geconstateerd?
- III.D.4.1 Op welke manier heeft de gemeente opgetreden tegen niet-vergunde werkzaamheden op terrein(en) met een dubbelbestemming archeologie en/of op archeologische rijksmonumenten?
- III.D.4.2 Op welke manier heeft de gemeente opgetreden tegen niet-naleving van archeologische voorschriften bij een omgevingsvergunning?
- III.D.4.3 Op welke manier heeft de gemeente opgetreden tegen overtreding van het algemene opgravingsverbod?
- III.D.4.4 Op welke manier heeft de gemeente opgetreden tegen overtreding van het metaaldetectieverbod?
- III.D.4.5 Wat is de reden dat (in sommige gevallen) NIET is opgetreden tegen de geconstateerde overtreding(en)?
- III.D.5 Hieronder heeft u de mogelijkheid een toelichting te geven op één of meer van de in de vragengroep gegeven antwoorden.

IV. Overige vragen

IV.A Burgerparticipatie erfgoed

- IV.A.1 Zijn in de gemeente vrijwilligers betrokken bij het erfgoed?
  - IV.A.1.1 Op welke wijze zetten vrijwilligers zich in?
- IV.A.2 Worden de inwoners door de gemeente betrokken bij het erfgoed?
  - IV.A.2.1 Op welke wijze worden de inwoners door de gemeente betrokken bij het erfgoed?
  - IV.A.2.2 Hoe vaak maken inwoners van de gemeente – individueel of in verenigingsverband – gebruik van de mogelijkheden om hun visie op erfgoedbelangen in te brengen bij de vaststelling van gemeentelijke ruimtelijke plannen (bestemmingsplannen e.d.)?
- IV.A.3 Hieronder heeft u de mogelijkheid een toelichting te geven op één of meer van de in de vragengroep gegeven antwoorden.

IV.B Omgevingswet

- IV.B.1 Heeft de gemeente al een omgevingsvisie opgesteld, volgens de Omgevingswet?
  - IV.B.1.1 Is de gemeente bezig met de voorbereidingen voor het opstellen van een omgevingsvisie, volgens de Omgevingswet?
- IV.B.2 Wordt in de omgevingsvisie expliciet aandacht besteed aan erfgoed?
- IV.B.3 Maakt(e) de gemeente bij (de voorbereiding van) het opstellen van de omgevingsvisie gebruik van deskundigen op het gebied van erfgoed?
  - IV.B.3.1 Is/Was deze deskundigheid aanwezig binnen de eigen gemeente?
  - IV.B.3.2 Heeft de gemeente deze deskundigheid extern ingehuurd?
  - IV.B.3.3 Deze externe deskundigheid is ingehuurd via:
  - IV.B.3.4 Wat is de reden dat er geen erfgoeddeskundige betrokken is bij (de voorbereiding op) het vaststellen van de omgevingsvisie?
- IV.B.4 Heeft de gemeente al een omgevingsplan opgesteld, volgens de Omgevingswet?
  - IV.B.4.1 Is de gemeente bezig met de voorbereidingen voor het opstellen van een omgevingsplan, volgens de Omgevingswet?
- IV.B.5 Wordt in dit omgevingsplan expliciet aandacht besteed aan erfgoed?
  - IV.B.5.1 Maakt(e) de gemeente bij (de voorbereiding van) het opstellen van het omgevingsplan gebruik van deskundigen op het gebied van erfgoed?
  - IV.B.5.2 Is/Was deze deskundigheid aanwezig binnen de eigen gemeente?
  - IV.B.5.3 Heeft de gemeente deze deskundigheid extern ingehuurd?
  - IV.B.5.4 Deze externe deskundigheid is ingehuurd via:
  - IV.B.5.5 Wat is de reden dat geen erfgoeddeskundige betrokken is bij (de voorbereiding van) het opstellen van het omgevingsplan?
- IV.B.6 Is de gemeente bezig met de aanstelling van een nieuwe gemeentelijke adviescommissie, volgens de Omgevingswet?
- IV.B.7 Bent u bekend met de “Handreiking Adviesstelsel Omgevingskwaliteit”?
- IV.B.8 Is er naar uw mening voldoende informatie beschikbaar over de rol van het erfgoed in de Omgevingswet?
  - IV.B.8.1 Aan welke informatie is er behoefte?
- IV.B.9 Hieronder heeft u de mogelijkheid een toelichting te geven op één of meer van de in de vragengroep gegeven antwoorden.

IV.C Interbestuurlijk toezicht

- IV.C.1 Hoe vaak heeft de gemeente sinds 2012 gemiddeld contact met de provincie in haar rol als toezichthouder op de uitoefening van de gemeentelijke taken voor monumenten en archeologie?
  - IV.C.1.2 Wanneer had u voor het laatst contact?
- IV.C.2 Bent u van mening dat de provincie voldoende zicht heeft op de taakuitvoering door uw gemeente voor monumenten?
- IV.C.3 Bent u van mening dat de provincie voldoende zicht heeft op de taakuitvoering door uw gemeente voor archeologie?
- IV.C.4 Hieronder heeft u de mogelijkheid een toelichting te geven op één of meer van de in de vragengroep gegeven antwoorden.

IV.D Klimaat en duurzaamheid

- IV.D.1 Is er in de gemeente sprake van schade aan gebouwde monumenten als gevolg van bodemdaling?
- IV.D.1.1 Welke schade betreft dit?
- IV.D.2 Zijn in de gemeente groene monumenten (tuinen, parken, lanen, vestingwerken, etc.) aanwezig?
- IV.D.2.1 Is er in de gemeente sprake van schade aan groene monumenten als gevolg van klimaatomstandigheden (droogte, hitte, stormen):
- IV.D.2.2 Welke schade betreft dit?
- IV.D.2.3 Heeft de gemeente naar aanleiding van deze schade aan groene monumenten contacten met:
- IV.D.2.4 Wat ziet u als mogelijke oplossing(en) voor het droogteprobleem bij groene monumenten?
- IV.D.3 Heeft de gemeente een klimaatstresstest uitgevoerd?
- IV.D.3.1 Wanneer is deze klimaatstresstest uitgevoerd?
- IV.D.3.2 Is bij de uitvoering van de klimaatstresstest gebruik gemaakt van cultuurhistorische kennis om knelpunten en kansen beter in beeld te brengen?
- IV.D.3.3 Op welke manier is gebruik gemaakt van cultuurhistorische kennis?
- IV.D.3.4 Heeft de gemeente gebruik gemaakt van het stappenplan van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) om de gemeentelijke cultuurhistorie deel uit te laten maken van de klimaatstresstest?
- IV.D.4 Heeft de gemeente beleid vastgesteld voor het verduurzamen van gebouwde monumenten?
- IV.D.5 Verstreckt de gemeente subsidies en/of leningen voor het verduurzamen van gebouwde monumenten?
- IV.D.6 Geeft de gemeente voorlichting aan eigenaren over het verduurzamen van hun gebouwde monumenten?
- IV.D.7 Ziet de gemeenten één van de onderstaande knelpunten bij het verduurzamen van gebouwde monumenten?
- IV.D.8 Welke van onderstaande middelen kunnen naar uw mening het beste ingezet worden om monumenteneigenaren te bewegen tot het halen van de algemene duurzaamheidsdoelstellingen?
- IV.D.9 Hieronder heeft u de mogelijkheid een toelichting te geven op één of meer van de in de vragengroep gegeven antwoorden.

IV.E Evaluatie

- IV.E.1 Hoe lang bent u bezig geweest met het invullen van deze vragenlijst?
- IV.E.2 Hoe gebruiksvriendelijk vindt u deze vragenlijst?
- IV.E.3 Wilt u nog iets opmerken over uw ervaringen met het invullen van deze vragenlijst?
- IV.E.3.1 Ruimte voor evaluerende opmerkingen over de digitale vragenlijst:
- IV.E.4 Ruimte voor overige opmerkingen:

Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed |
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Postbus 16478 | 2500 BL Den Haag
info@inspectie-oe.nl | www.inspectie-oe.nl

december 2020